

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2023. gada 23. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Konvencija, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu – 54. pants – *Ne bis in idem* princips – 55. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Izņēmums no *ne bis in idem* principa piemērošanas – Noziedzīgs nodarījums pret valsts drošību vai citām tikpat būtiskām dalībvalsts interesēm – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants – *Ne bis in idem* princips – 52. panta 1. punkts – *Ne bis in idem* principa ierobežojumi – Tādas valsts deklarācijas saderība, kas paredz izņēmumu no *ne bis in idem* principa – Noziedzīga organizācija – Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu

Lietā C-365/21,

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberlandesgericht Bamberg* (Federālās zemes Augstākā tiesa Bambergā, Vācija) iesniegusi ar 2021. gada 4. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 11. jūnijā, kriminālprocesā pret

MR,

piedaloties

Generalstaatsanwaltschaft Bamberg,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*] (referents), tiesneši L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], D. Gracijs [*D. Gratsias*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: S. Bēre [*S. Beer*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 6. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- MR vārdā – *S. Buhlmann* un *F. Ufer, Rechtsanwältin*,
- *Generalstaatsanwaltschaft Bamberg* vārdā – *N. Goldbeck*, pārstāvis,
- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller, F. Halabi, M. Hellmann* un *U. Kühne*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Francijas valdības vārdā – *A. Daniel* un *A.-L. Desjonquères*, pārstāves,
- Austrijas valdības vārdā – *M. Augustin*, *A. Posch*, *J. Schmoll* un *K. Steininger*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid* un *M. Wasmeier*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 20. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas, pirmkārt, uz Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 19. lpp.), kura parakstīta Šengenā 1990. gada 19. jūnijā un stājusies spēkā 1995. gada 26. martā (turpmāk tekstā – “Šengenas konvencija”), 55. panta 1. punkta b) apakšpunkta likumību, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 50. pantu, un, otrkārt, Šengenas konvencijas 54. un 55. panta, kā arī Hartas 50. un 52. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts kriminālprocesā, kas Vācijā uzsākts pret MR par noziedzīgas organizācijas izveidi un krāpšanu saistībā ar finanšu ieguldījumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Šengenas konvencija

- 3 Šengenas konvencija tika noslēgta, lai nodrošinātu Šengenā 1985. gada 14. jūnijā parakstītā Nolīguma starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 13. lpp.) īstenošanu.
- 4 Šengenas konvencijas 54.–56. pants ir ietverti tās III sadaļas “Policija un drošība” 3. nodaļā ““[Ne] *bis in idem*” principa piemērošana”. Tās 54. pantā ir paredzēts:

“Personu, kuras sakarā vienā Līgumslēdzējā Pusē ir pieņemts galīgais tiesas spriedums, nedrīkst par to pašu nodarījumu saukt pie atbildības citā Līgumslēdzējā Pusē, ar noteikumu, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt atbilstīgi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kurā spriedums pieņemts.”

5 Šengenas konvencijas 55. pantā ir noteikts:

“1. Katra Līgumslēdzēja Puse, ratificējot, pieņemot vai apstiprinot šo konvenciju, var deklarēt, ka 54. pants tai nav juridiski saistošs vienā vai vairākos šādos gadījumos:

[..]

b) ja nodarījums, par kuru pieņemts citas valsts tiesas spriedums, ir draudi valsts drošībai vai citām tikpat būtiskām šīs Līgumslēdzējas Puses interesēm;

[..].

2. Līgumslēdzēja Puse, kas iesniedz deklarāciju par 1. punkta b) apakšpunktā minēto izņēmumu, norāda tās nodarījumu kategorijas, uz kurām attiecas šis izņēmums.

[..]”

6 Šengenas konvencijas 56. pantā ir noteikts:

“Ja kādā Līgumslēdzējā Pusē sāk tādas personas vajāšanu, par kuras nodarījumu citā Līgumslēdzējā Pusē jau pieņemts galīgais spriedums, tad laiks, kas pavadīts ieslodzījumā par šo nodarījumu pēdējās minētās Līgumslēdzējas Puses teritorijā, ir jāatskaita no nākamā piespriedē soda. Ciktāl to pieļauj valstu tiesību akti, ir jāņem vērā arī citi sodi, ne tikai jau izciestais brīvības atņemšanas sods.”

Pamatlēmums 2008/841/TI

7 Padomes Pamatlēmuma 2008/841/TI (2008. gada 24. oktobris) par cīņu pret organizēto noziedzību (OV 2008, L 300, 42. lpp.) 1. apsvēruma ir formulēts šādi:

“Hāgas programmas mērķis ir uzlabot Eiropas Savienības un tās dalībvalstu kopīgās spējas, cita starpā, lai cīnītos pret pārobežu organizēto noziedzību. Šis mērķis jāīsteno, konkrēti, tuvinot tiesību aktus. Ir nepieciešama ciešāka sadarbība starp [...] Savienības dalībvalstīm, lai stātos pretim apdraudējumiem, ko rada noziedzīgas organizācijas, un to izplatīšanos, kā arī lai efektīvi apmierinātu pilsoņu intereses un dalībvalsts pašas vajadzības. Šajā sakarā Briseles Eiropadomes 2004. gada 4. un 5. novembra sanāksmes secinājumu 14. punktā ir norādīts, ka Eiropas pilsoņi vēlas, lai [...] Savienība, nodrošinot pamatbrīvību un pamattiesību ievērošanu, pieņemtu efektīvāku kopīgu pieeju pārobežu problēmām, piemēram, organizētajai noziedzībai.”

8 Saskaņā ar šī pamatlēmuma 2. pantu “Nodarījumi saistībā ar līdzdalību noziedzīgā organizācijā”:

“Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vienu vai abus šādus ar noziedzīgu organizāciju saistītus darbības veidus uzskata par nodarījumiem:

a) ikvienas tādas personas rīcība, kura tīši un apzinoties vai nu noziedzīgas organizācijas mērķi un vispārējo darbību, vai organizācijas nolūku izdarīt attiecīgos nodarījumus aktīvi piedalās organizācijas noziedzīgajās darbībās, tostarp sniedzot informāciju vai materiālu palīdzību, iesaistot organizācijā jaunus dalībniekus, jebkurā veidā finansējot organizācijas darbību, apzinoties, ka šī līdzdalība veicinās šīs organizācijas noziedzīgo darbību īstenošanu;

b) jebkuras personas rīcība, kas ir vienošanās ar vienu vai vairākām personām par to, ka būtu jāveic kāda darbība, kura, ja to īstenotu, būtu to pārkāpumu izdarīšana, kas minēti 1. pantā, pat ja attiecīgā persona nepiedalās faktiskajā darbības izpildē.”

9 Minētā pamatlēmuma 3. pantā “Sodi” ir paredzēts:

“1. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) par 2. panta a) punktā minēto pārkāpumu paredzētais sods ir brīvības atņemšana uz maksimālo laiku vismaz no diviem līdz pieciem gadiem; vai

b) par 2. panta b) punktā minēto pārkāpumu paredzētais sods ir brīvības atņemšana uz to pašu maksimālo laiku, ko piemēro pārkāpumam, kurš ir vienošanās mērķis, vai brīvības atņemšana uz maksimālo laiku vismaz no diviem līdz pieciem gadiem.

2. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka faktu, ka 2. pantā minētie nodarījumi, kā to nosaka attiecīgā dalībvalsts, ir izdarīti kādā noziedzīgā organizācijā, var uzskatīt par vainu pastiprinošu apstākli.”

Vācijas tiesību akti

10 Vācijas Federatīvā Republika, ratificējot Šengenas konvenciju, saskaņā ar šīs konvencijas 55. panta 1. punkta iesniedza deklarāciju (*BGBL*. 1994 II, 631. lpp.), tostarp paredzot, ka Vācijas Federatīvajai Republikai nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, ja atbilstoši Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktam nodarījumi, uz kuriem attiecas ārvalstu spriedums, ir *Strafgesetzbuch* (Vācijas Kriminālkodekss; turpmāk tekstā – “Kriminālkodekss”) 129. pantā paredzētie noziedzīgie nodarījumi.

11 Kriminālkodeksa 129. pants “Noziedzīgu organizāciju izveide”, redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, ir formulēts šādi:

“(1) Ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai naudas sodu tiek sodīta persona, kas dibina organizāciju vai piedalās kā dalībiece organizācijā, kuras mērķis vai darbība ir vērsta uz noziedzīgu tādu nodarījumu izdarīšanu, par ko paredzēts brīvības atņemšanas sods vismaz uz diviem gadiem. Ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai naudas sodu tiek sodīta persona, kas šādu organizāciju atbalsta vai tās labā vervē dalībniekus vai atbalstītājus.

(2) Organizācija ir uz ilgāku laiku organizēta apvienība, kuru izveidojušas vairāk nekā divas personas, lai īstenotu augstākas kopīgas intereses, neatkarīgi no dalībnieku lomu noteikšanas, dalības nepārtrauktības un struktūras īpatnībām.

[..]

(5) Īpaši nopietnās lietās saskaņā 1. punkta pirmo teikumu sods ir brīvības atņemšana uz laiku no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem. Īpaši nopietna lieta parasti ir gadījumos, kad noziedznieks ir viens no organizācijas līderiem vai persona, kas darbojas organizācijas darbības aizsegā.”

- 12 Kriminālkodeksa 129.b panta “Noziedzīgas un teroristu organizācijas; konfiskācija” 1. punktā ir paredzēts:

“129. un 129.a pants ir piemērojams arī organizācijām ārvalstīs. Ja noziedzīgs nodarījums attiecas uz organizāciju, kura atrodas ārpus Eiropas Savienības dalībvalstīm, minētais ir piemērojams tikai tad, ja noziedzīgs nodarījums ir izdarīts, veicot darbību, kas ietilpst šī likuma teritoriālajā piemērošanas jomā, vai ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs vai cietušais ir Vācijas pilsonis vai atrodas Vācijā. Otrajā teikumā minētajā gadījumā kriminālvajāšanu par noziedzīgo nodarījumu veic vienīgi ar *Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz* (Federālā tieslietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrija, Vācija) atļauju. Atļauju atsevišķam gadījumam vai vispārīgi var piešķirt arī kriminālvajāšanai attiecībā uz nākotnē izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas attiecas uz konkrētu organizāciju. Lai pieņemtu lēmumu par atļaujas piešķiršanu, ministrija izvērtē, vai organizācijas centieni ir vērsti pret sabiedriskās kārtības pamatvērtībām, kas aizstāv cilvēka cieņu, vai pret tautu mierīgu līdzāspastāvēšanu un vai, ņemot vērā visus apstākļus, tie šķiet nosodāmi.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 13 MR, Izraēlas pilsoni, kura pēdējā dzīvesvieta bija Austrijā, 2020. gada 1. septembrī ar galīgu spriedumu notiesāja *Landesgericht Wien* (Vīnes apgabaltiesa, Austrija), piespriežot brīvības atņemšanas sodu uz četriem gadiem par krāpšanu lielā apmērā profesionālās darbības ietvaros un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.
- 14 MR izcieta daļu no šī soda un atlikušais sods no 2021. gada 29. janvāra tika aizstāts ar nosacītu sodu. Taču ar šajā pašā dienā pieņemtu lēmumu MR tika apcietināts Austrijā, lai viņu nodotu Eiropas apcietināšanas ordera, ko 2020. gada 11. decembrī bija izdevusi *Amtsgericht Bamberg* (Bambergas pirmās instances tiesa, Vācija) par noziedzīgas organizācijas izveidi un krāpšanu ar finanšu ieguldījumiem, izpildei. Pēc šī apcietinājuma termiņa beigām MR 2021. gada 18. maijā tika ievietots īpašā aizturēšanas iestādē, kurā gaidīja izraidīšanu uz Izraēlu, kur viņš esot atradies lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas brīdī.
- 15 Saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots pret MR, viņam tiek pārmests, ka viņš kopā ar citām apsūdzētajām personām, ir izveidojis krāpniecisku ieguldījumu sistēmu, caur kuru dažādās Eiropas valstīs, tostarp Vācijā un Austrijā esošiem ieguldītājiem, tika piedāvāta iespēja veikt peļņu sološus ieguldījumus, izmantojot internetu. Patiesībā iemaksātās summas tika novirzītas tostarp MR, kurš rīkojās kā viens no attiecīgās noziedzīgās organizācijas līderiem.
- 16 *Landgericht Bamberg* (Bambergas apgabaltiesa, Vācija) ar 2021. gada 8. marta rīkojumu noraidīja MR prasību par Eiropas apcietināšanas orderi, kā arī par tam pamatā esošo valsts lēmumu par apcietinājumu, pamatojoties uz to, ka – tā kā *Landesgericht Wien* (Vīnes apgabaltiesa) sodu MR bija piespriedusi par krāpšanu, ar ko nodarīts kaitējums Austrijā dzīvojošām cietušajām personām, lai gan MR attiecīgajā brīdī tika tiesāts *Landgericht Bamberg* (Bambergas apgabaltiesā) par krāpšanu, ar ko nodarīts kaitējums Vācijā dzīvojošām cietušajām personām, – šo abu tiesvedību pamatā esošie nodarījumi atšķiras, tāpēc Šengenas konvencijas 54. pantā paredzētais *ne bis in idem* princips neesot piemērojams.
- 17 Pakārtoti – *Landgericht Bamberg* (Bambergas apgabaltiesa) atsauca uz Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktu, norādot, ka šajā lietā MR tiek saukts pie atbildības par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Kriminālkodeksa 129. pantā, attiecībā uz kuru Vācijas Federatīvā Republika, ratificējot konvenciju, ir iesniegusi deklarāciju.

- 18 MR cēla prasību *Oberlandesgericht Bamberg* (Federālās zemes Augstākā tiesa Bambergā, Vācija), proti, iesniedzējtiesā, pārskatīt minēto rīkojumu.
- 19 Ņemot vērā Šengenas konvencijas 54. panta piemērošanas nosacījumus, iesniedzējtiesai rodas šaubas, vai tie nodarījumi par kuriem MR tika notiesāts Austrijā, ir vai nav tie paši, par kuriem viņš tiek tiesāts Vācijā.
- 20 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka Šengenas konvencijas 54. pantam ne vienmēr ir nozīme, lai izskatītu tajā iesniegto strīdu. MR tiek saukts pie atbildības par noziedzīgas organizācijas izveidi. Uz šo Krimināllikuma 129. pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu attiecas Vācijas Federatīvās Republikas deklarācija atbilstoši minētās konvencijas 55. panta 1. punktam, saskaņā ar kuru dalībvalstij – atbilstoši šīs konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktam – ir iespēja norādīt, ka tai nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, ja nodarījumi, uz kuriem attiecas ārvalsts spriedums, ir noziedzīgi nodarījumi pret drošību vai citām tikpat būtiskām dalībvalsts interesēm.
- 21 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka Kriminālkodeksa 129. pantā minētie noziedzīgie nodarījumi principā ir noziedzīgi nodarījumi pret būtiskām Vācijas Federatīvās Republikas interesēm. Tas vien, ka pastāv noziedzīgas organizācijas, rada iespējamus draudus sabiedrības mieram citā intensitātē nekā tad, ja šie draudi izrietētu no individuālām neatļautām darbībām, jo organizētā noziedzība ir nopietns apdraudējums sabiedrībai. Tādējādi, lai izvērtētu, vai noziedzīga organizācija apdraud drošību vai citas tikpat būtiskas attiecīgās dalībvalsts intereses, nav nozīmes tam, ka šī noziedzīgā organizācija iesaistās tikai noziedzīgos nodarījumos pret īpašumu, papildus neizvirzot politisku, ideoloģisku, reliģisku vai filozofisku mērķi un necenšoties ar negodīgu līdzekļu palīdzību ietekmēt politiku, plašsaziņas līdzekļus, valsts pārvaldi, tiesu vai ekonomiku.
- 22 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa norāda, ka jautājums par Vācijas Federatīvās Republikas iesniegtās deklarācijas saderību ar Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktu ir uzdots tikai, ciktāl iesākumā tiktu konstatēts, ka šajā pēdējā tiesību normā minētā iespēja pati par sevi ir saderīga ar Hartas 50. pantu.
- 23 Šādos apstākļos *Oberlandesgericht Bamberg* (Federālās zemes Augstākā tiesa Bambergā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [Šengenas konvencijas] 55. pants ir saderīgs ar [Hartas] 50. pantu un vēl ir spēkā, ciktāl tajā ir pieļauts tāds izņēmums no divkāršas sodīšanas aizlieguma, ka līgumslēdzēja puse, ratificējot, pieņemot vai apstiprinot šo konvenciju, var deklarēt, ka konvencijas 54. pants tai nav juridiski saistošs, ja nodarījums, par kuru taisīts citas valsts tiesas spriedums, ir draudi valsts drošībai vai citām tikpat būtiskām šīs līgumslēdzējas puses interesēm?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

vai ar Šengenas konvencijas 54. un 55. pantu un Hartas 50. un 52. pantu netiek pieļauts tas, ka Vācijas Federatīvās Republikas deklarāciju, kas, ratificējot konvenciju, sniegta attiecībā uz [Kriminālkodeksa] 129. pantu, Vācijas tiesas interpretē tādējādi, ka deklarācija attiecas arī uz tādām noziedzīgām organizācijām, kāda ir šajā gadījumā, kuras veic tikai finanšu noziegumus un kurām turklāt nav izvirzīti politiski, ideoloģiski, reliģiski vai filozofiski mērķi, un kuras arī necenšas, izmantojot negodīgus līdzekļus, ietekmēt politiku, plašsaziņas līdzekļus, valsts pārvaldi, tiesu vai ekonomiku?”

Tiesvedība Tiesā

- 24 Iesniedzējtiesa lūdza piemērot šai lietai steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedību, kas paredzēta Tiesas Reglamenta 107. pantā. Pakārtoti – iesniedzējtiesa lūdza Tiesu izskatīt šo lietu paātrinātā tiesvedībā saskaņā ar Reglamenta 105. panta 1. punktu.
- 25 Pirmkārt, attiecībā uz pieteikumu par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, Tiesas piektā palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma, kā arī pēc ģenerāladvokāta uzklauššanas 2021. gada 7. jūlijā nolēma šo pieteikumu neapmierināt, jo nav izpildīti Reglamenta 107. pantā paredzētie nosacījumi.
- 26 Otrkārt, attiecībā uz pieteikumu par paātrinātās tiesvedības piemērošanu Tiesas priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta priekšlikuma, kā arī pēc ģenerāladvokāta uzklauššanas 2021. gada 9. jūlijā nolēma šo pieteikumu neapmierināt.
- 27 Ir jāatgādina, ka Reglamenta 105. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Tiesas priekšsēdētājs pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai izņēmuma kārtā pēc savas ierosmes un pēc tiesneša referenta priekšlikuma, un pēc ģenerāladvokāta uzklauššanas, atkāpjoties no šī Reglamenta tiesību normām, var nolemt lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja lietas apstākļi prasa to izskatīt īsā termiņā, piemērot paātrinātu tiesvedību.
- 28 Pirmām kārtām, tāda juridiskā nenoteiktība, kas skar tādu pieprasīto personu kā pamatlietā aplūkotā nav ārkārtas apstākļi, kas pamatotu paātrināto tiesvedību (rikojums, 2015. gada 23. decembris, *Vilkas*, C-640/15, nav publicēts, EU:C:2015:862, 10. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Otrām kārtām, ar apstākli vien, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, pašu par sevi nepietiek, lai pamatotu, ka lietai tiek piemērota paātrinātā tiesvedība un fakts, ka ieinteresētā persona šobrīd neatrodas apcietinājumā, ir iemesls nepieņemt pieteikumu par paātrinātās tiesvedības piemērošanu (šajā nozīmē skat. Tiesas priekšsēdētāja rikojumu, 2018. gada 20. septembris, *Minister for Justice and Equality*, C-508/18 un C-509/18, nav publicēts, EU:C:2018:766, 11. un 13. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 30 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet – lai arī iesniedzējtiesa vaicā par Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto izņēmumu no *ne bis in idem* principa, tai ir arī neskaidriības par jautājumu, vai šis princips attiecas uz kriminālvajāšanu pret prasītāju.
- 31 Šajā ziņā jāatgādina, ka minētais princips ir Savienības tiesību pamatprincips, kurš tagad ir nostiprināts Hartas 50. pantā (spriedums, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 64. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 32 Turklāt šis princips, kas nostiprināts arī Šengenas konvencijas 54. pantā, izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām. Tātad minētais pants ir jāinterpretē, ņemot vērā Hartas 50. pantu, kura būtības ievērošanu tas nodrošina (spriedums, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 65. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 33 Hartas 50. pantā ir paredzēts, ka “nevienu nedrīkst atkārtoti tiesāt vai sodīt krimināllietā par nodarījumu, par kuru viņš saskaņā ar tiesību aktiem Savienībā jau ticis attaisnots vai notiesāts ar galīgu spriedumu”. Uz *ne bis in idem* principa piemērošanu ir attiecināms dubultnosacījums, proti, pirmkārt, ir jāpastāv iepriekšējam galīgam lēmumam (“*bis*” nosacījums) un, otrkārt, uz tiem pašiem nodarījumiem ir jābūt attiecinātam iepriekšējam lēmumam un vēlākai saukšanai pie atbildības vai nolēmumiem (“*idem*” nosacījums) (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 28. punkts).
- 34 Attiecībā it īpaši uz “*idem*” nosacījumu, no 50. panta formulējuma izriet, ka ar to ir aizliegts vienu un to pašu personu tiesāt vai sodīt krimināllietā par vienu un to pašu noziedzīgu nodarījumu vairāk nekā vienu reizi (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 31. punkts).
- 35 Šajā ziņā, ņemot vērā iesniedzējtiesas sniegto informāciju, kā arī apsvērumus, ko ieinteresētās personas sniegušas gan rakstveidā, gan tiesas sēdes laikā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbilstošais kritērijs, lai izvērtētu tā paša noziedzīgā nodarījuma esamību Hartas 50. panta izpratnē, ir identiski faktiskie nodarījumi, ar tiem saprotot nesaraujami savstarpēji saistītu konkrētu apstākļu kopumu, kas izraisījis attiecīgās personas galīgu attaisnošanu vai notiesāšanu. Tādējādi ar šo pantu ir aizliegts par identiskiem nodarījumiem dažādu šajā nolūkā īstenotu procesu noslēgumā piemērot vairākus krimināltiesiska rakstura sodus (spriedums, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 128. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 36 Turklāt no Tiesas judikatūras arī izriet, ka nodarījumu un aizsargāto interešu juridiskajai kvalifikācijai valsts tiesībās nav nozīmes, lai konstatētu viena un tā paša noziedzīga nodarījuma pastāvēšanu, ciktāl ar Hartas 50. pantu piešķirtā aizsardzība nevar atšķirties atkarībā no dalībvalsts (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Šajā ziņā jāprecizē, ka “*idem*” nosacījums prasa, lai faktiskie nodarījumi būtu identiski. Tāpēc *ne bis in idem* principu nav paredzēts piemērot, ja aplūkotie nodarījumi ir nevis identiski, bet tikai līdzīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 129. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 38 Kā norādījusi Tiesa, faktisko nodarījumu identiskums nozīmē konkrētu apstākļu kopumu, kas izriet no notikumiem, kuri būtībā ir tie paši, jo tajos ir iesaistīts viens un tas pats izdarītājs un tie ir nesaraujami savstarpēji saistīti laikā un telpā (spriedums, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 130. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 39 Iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence lemt par faktiem, un nevis Tiesai, ir jānosaka, vai nodarījumi, par kuriem notiek kriminālvajāšana, ir tie paši, par kuriem Austrijas tiesas ir pasludinājušas galīgo spriedumu. Lai gan tas tā ir, Tiesa var minētajai tiesai sniegt Savienības

tiesību interpretācijas elementus saistībā ar nodarījumu identiskuma vērtējumu (spriedums, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 133. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 40 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka prasītājs pamatlietā izveidoja un piedalījās pārrobežu dimensijas noziedzīgā organizācijā, kurai esot bijis sarežģīts darbības veids un kuras rīcība esot radījusi finanšu zaudējumus tūkstošiem cietušo, it īpaši cietušajām personām, kas dzīvo Vācijā un Austrijā.
- 41 Ņemot vērā Tiesai iesniegto informāciju, prasītājs pamatlietā tika notiesāts Austrijā ar galīgu spriedumu par krāpšanu lielā apmērā profesionālās darbības ietvaros un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.
- 42 Šādā kontekstā jānorāda, ka Savienības likumdevējs ir piešķīris īpašu nozīmi cīņai pret organizēto noziedzību, kā tas atspoguļots Pamatlēmumā 2008/841, kas šai cīņai ir veltīts. Minētā pamatlēmuma 1. apsvērumā tostarp ir norādīts – ir nepieciešama ciešāka sadarbība starp Savienības dalībvalstīm, lai stātos pretim apdraudējumiem, ko rada noziedzīgas organizācijas un to izplatīšanās, kā arī lai efektīvi apmierinātu pilsoņu intereses un dalībvalsts pašas vajadzības. Tādējādi šī pamatlēmuma 2. un 3. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai, pirmkārt, nodrošinātu, ka noteiktus ar noziedzīgu organizāciju saistītus darbības veidus uzskata par noziedzīgiem nodarījumiem un, otrkārt, lai par šiem noziedzīgiem nodarījumiem paredzētais sods ir brīvības atņemšana uz maksimālo laiku vismaz no diviem līdz pieciem gadiem.
- 43 Šādos apstākļos iesniedzējtiesai, lai noteiktu, vai uz tajā izskatāmo strīdu attiecas *ne bis in idem* princips, it īpaši ir jāizvērtē, kādā mērā sods, ko prasītājam pamatlietā piespriedusi *Landesgericht Wien* (Vīnes apgabaltiesa), viņam tika noteikts, pamatojoties uz tiem pašiem nodarījumiem, kā tie, kuri viņam tika pārņemti saistībā ar Eiropas apcietināšanas orderi, ko pret viņu izdeva *Amtsgericht Bamberg* (Bambergas pirmās instances tiesa), vai drīzāk – kā tostarp tika norādīts tiesas sēdes laikā Tiesā – par krāpšanas darbībām, kas veiktas pret cietušajām personām, kuras dzīvo Austrijā, bet nevis kaitējot personām, kuras dzīvo Vācijā. Otrajā gadījumā nevar uzskatīt, ka agrākais galīgais Austrijas lēmums attiecībā uz prasītāju pamatlietā attiecas uz tiem pašiem nodarījumiem kā tie, kas bija pret viņu Vācijā uzsāktās kriminālvajāšanas pamatā. Labākajā gadījumā iesniedzējtiesa varētu uzskatīt, ka minētais agrākais lēmums attiecas uz līdzīgiem nodarījumiem, ar ko tomēr nepietiek, lai atzītu, ka “*idem*” nosacījums ir izpildīts, kā izriet no šī sprieduma 37. punktā minētās judikatūras.
- 44 Uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ņemot vērā šos apsvērumus.

Par pirmo jautājumu

- 45 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkts, ciktāl ar to dalībvalstij ir atļauts deklarēt, ka tai nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, ja nodarījums, par kuru taisīts ārvalsts tiesas spriedums, ir noziedzīgs nodarījums pret drošību vai citām tikpat būtiskām šīs dalībvalsts interesēm, ir spēkā, ņemot vērā Hartas 50. pantu.

- 46 Kā minēts šī sprieduma 31. un 32. punktā, Šengenas konvencijas 54. pantā, kurš Savienības tiesībās tika iekļauts ar Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam ar Amsterdamas līgumu pievienoto Protokolu, ar ko Šengenas *acquis* iekļauj Eiropas Savienības sistēmā (OV 1997, C 340, 93. lpp.), tāpat kā Hartas 50. pantā ir nostiprināts *ne bis in idem* princips.
- 47 Tādējādi Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā iespēja dalībvalstij izdarīt izņēmumu no šī principa, ja nodarījums, par kuru taisīts ārvalsts tiesas spriedums, ir noziedzīgs nodarījums pret drošību vai citām tikpat būtiskām šīs dalībvalsts interesēm, ir Hartas 50. pantā paredzēto pamattiesību ierobežojums.
- 48 Tomēr šādu ierobežojumu var pamatot ar Hartas 52. panta 1. punktu (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punkta pirmo teikumu visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos un tajos ir jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Atbilstoši minētā punkta otrajam teikumam, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus šīm tiesībām un brīvībām drīkst noteikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 50 Šajā gadījumā, pirmkārt, *ne bis in idem* principa ierobežojums ir jāuzskata par paredzētu tiesību aktos, jo tas izriet no Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkta (pēc analogijas skat. spriedumu, 2014. gada 27. maijs, *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 57. punkts).
- 51 Lai gan prasība, saskaņā ar kuru visiem pamattiesību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, nozīmē, ka attiecīgo tiesību izmantošanas ierobežojuma tvērumam ir jābūt noteiktam jau pašā iejaukšanās šajās tiesībās pieļaujamošajā juridiskajā pamatā, šī prasība lielā mērā sakrīt ar skaidrības un precizitātes prasībām, kas izriet no samērīguma principa (šajā nozīmē. skat. spriedumu, 2022. gada 5. maijs, BV, C-570/20, EU:C:2022:348, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Otrkārt, no Tiesas judikatūras izriet, ka *ne bis in idem* principa ierobežojums atbilst Hartas 50. panta būtībai, ja šis ierobežojums pieļauj vienīgi to, ka persona no jauna tiek saukta pie atbildības un sodīta par tiem pašiem nodarījumiem, lai sasniegtu atšķirīgu mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 43. punkts).
- 53 Šajā ziņā atbilstoši pašiem Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumiem šajā tiesību normā paredzētais izņēmums no minēta principa ir piemērojams tikai tad, ja nodarījums, par kuru taisīts ārvalsts tiesas spriedums, ir noziedzīgs nodarījums pret drošību vai citām tikpat būtiskām tās dalībvalsts interesēm, kura vēlas šo izņēmumu izmantot.
- 54 Lai arī šajā gadījumā nav nepieciešams izsmēloši definēt to, kas ietilpst jēdzienā “valsts drošība” minētās tiesību normas izpratnē, šis jēdziens katrā ziņā – kā norādījis ģenerāladvokāts secinājumu 60. punktā – ir pielīdzināms šim pašam jēdzienam, kā tas paredzēts konkrēti LES 4. panta 2. punktā.
- 55 Par pēdējo minēto tiesību normu Tiesa ir nospriedusi, ka valsts drošība atbilst primārajām interesēm aizsargāt valsts pamatfunkcijas un sabiedrības pamatintereses, novēršot un apkarojot darbības, kas var nopietni destabilizēt valsts konstitucionālās, politiskās, ekonomiskās vai sociālās pamatstruktūras un it īpaši tieši apdraudēt pašu sabiedrību, iedzīvotājus vai valsti kā tādu (šajā

nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c., C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 135. punkts, kā arī 2022. gada 20. septembris, *SpaceNet* un *Telekom Deutschland*, C-793/19 un C-794/19, EU:C:2022:702, 92. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 56 No tā izriet, ka papildus to sevišķajai smaguma pakāpei, noziedzīgiem nodarījumiem, attiecībā uz kuriem, ciktāl tie apdraud attiecīgās dalībvalsts drošību, Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir atļauts izņēmums no *ne bis in idem* principa, ir jābūt tādiem, kas ietekmē pašu dalībvalsti. Tas pats attiecas uz šajā tiesību normā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem pret citām tikpat būtiskām dalībvalstis interesēm. Tā kā šīs intereses dalībvalstij ir tikpat būtiskas kā tās drošība, šīm citām interesēm ir jāpiešķir tāda pati nozīme kā valsts drošībai, un tādējādi tās minētajai dalībvalstij ir tikpat svarīgas.
- 57 Tāpēc Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkts, ciktāl tajā ir paredzēta iespēja dalībvalstij izdarīt izņēmumu no minētā principa vienīgi attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret drošību vai pret citām tikpat būtiskām šīs dalībvalsts interesēm, atbilst šī paša principa būtībai, ciktāl tas ļauj minētajai dalībvalstij apkarot noziedzīgus nodarījumus, kas ietekmē pašu dalībvalsti un, šādi rīkojoties, sasniegt mērķus, kas noteikti atšķiras no tiem, kādēļ apsūdzētā persona jau ir notiesāta citā dalībvalstī.
- 58 Treškārt, ņemot vērā, cik būtiski ir apkarot drošības vai citu tikpat būtisku attiecīgās dalībvalsts interešu apdraudējumu, Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā *ne bis in idem* principa ierobežojums atbilst vispārējo interešu mērķim.
- 59 Ceturtkārt, attiecībā uz samērīguma principu – tas prasa, lai ierobežojumi, kas ar Savienības tiesību aktiem var tikt noteikti Hartā paredzētajām tiesībām un brīvībām, nepārsniegtu to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu leģitimos mērķus vai vajadzību aizsargāt citu personu tiesības un brīvības, ņemot vērā, ka tad, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais. Turklāt vispārējo interešu mērķi nevar sasniegt, ignorējot faktu, ka tas ir jāsaskaņo ar pamattiesībām, uz kurām attiecas pasākums, līdzsvaroti sabalansējot vispārējo interešu mērķi, no vienas puses, ar attiecīgajām tiesībām, no otras puses, lai nodrošinātu, ka šī pasākuma radītās neērtības nebūtu nesamērīgas ar sasniedzamajiem mērķiem. Tādējādi iespējamība pamatot Hartas 50. pantā noteiktā *ne bis in idem* principa ierobežojumu ir jāizvērtē, izsverot ieviešanu, ko rada šāds ierobežojums, smagumu un pārbaudot, vai vispārējo interešu mērķa nozīmīgums, kas ir šī ierobežojuma pamats, ir atbilstošs šim smagumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 8. decembris, *Orde van Vlaamse Balies* u.c., C-694/20, EU:C:2022:963, 41. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 60 Šajā ziņā jānorāda, ka Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā iespēja ir piemērota, lai sasniegtu dalībvalsts vispārējo interešu mērķi apkarot tās drošības vai citu tikpat būtisku interešu apdraudējumu.
- 61 Turklāt, ņemot vērā šādu apdraudējumu raksturu un īpašo smaguma pakāpi, šī vispārējo interešu mērķa nozīmīgums pārsniedz vispārēju noziedzības apkarošanas mērķu nozīmīgumu, pat ja noziedzība ir smaga. Ar nosacījumu, ka tiek ievērotas citas Hartas 52. panta 1. punktā paredzētās prasības, šāds mērķis līdz ar to var attaisnot pasākumus, kas ietver tādu ieviešanu pamattiesībās, kas nebūtu atļauta, lai sauktu pie atbildības un uzliktu sodus par noziedzīgiem nodarījumiem vispārīgi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c.,

C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 136. punkts, kā arī 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 57. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 62 Tā tas it īpaši ir tāda pasākuma gadījumā, kas dalībvalstij dod iespēju deklarēt, ka tai nav saistošs *ne bis in idem* princips, lai sauktu pie atbildības un sodītu par nodarījumiem, kuri – ja par tiem jau ir taisīts ārvalsts spriedums – ir noziedzīgi nodarījumi pret valsts drošību vai citām tikpat būtiskām interesēm. Šajā ziņā ir arī jāatzīmē, ka Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ņemot vērā tā īpašo mērķi, ir pieļauti tikai būtiski ierobežoti izņēmumi no šī principa.
- 63 Turklāt attiecībā uz šajā tiesību normā paredzētā izņēmuma no minētā principa absolūti nepieciešamo raksturu, vispirms jānorāda, ka Šengenas konvencijas 55. panta 2. punktā ir prasīts, ka dalībvalstij, kura ir iesniegusi deklarāciju par 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto izņēmumu, jāprecizē nodarījumu kategorijas, kurām var piemērot šo izņēmumu. Tātad dalībvalstīm, kuras vēlas atsaukties uz minēto izņēmumu ir jāpieņem skaidri un precīzi noteikumi, lai indivīdi varētu paredzēt, par kādām darbībām vai bezdarbību var no jauna saukt pie atbildības, pat ja par tiem jau ir taisīts ārvalsts spriedums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. marts, *Garlsson Real Estate* u.c., C-537/16, EU:C:2018:193, 51. punkts).
- 64 Turklāt Šengenas konvencijas 56. pantā ir paredzēts – ja kāda dalībvalsts sāk jaunu kriminālvajāšanu pret personu, attiecībā uz kuru par tiem pašiem nodarījumiem citā dalībvalstī ir taisīts galīgs spriedums, pirmkārt, no nākamā eventuāli piesprietā soda jāatskaita laiks, kas pavadīts ieslodzījumā par šo nodarījumu pēdējās minētās dalībvalsts teritorijā, un, otrkārt, ciktāl to pieļauj valstu tiesību akti, ir jāņem vērā arī citi sodi, ne tikai jau izciestais brīvības atņemšanas sods.
- 65 Tādējādi Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajai iespējai izdarīt izņēmumu no *ne bis in idem* principa ir jābūt papildinātai ar noteikumiem, kuri var nodrošināt, lai attiecīgajām personām no minētās iespējas izrietošais slogs ietvertu vienīgi to, kas nepieciešams, lai īstenotu šā sprieduma 58. punktā minēto mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. marts, *Garlsson Real Estate* u.c., C-537/16, EU:C:2018:193, 54. punkts).
- 66 No tā izriet, ka šāda iespēja nepārsniedz to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai ļautu dalībvalstij apkarot tās drošības vai citu tikpat būtisku interešu apdraudējumu.
- 67 Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, pirmā jautājuma izvērtēšanā nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkta spēkā esamību, ņemot vērā Hartas 50. pantu.

Par otro jautājumu

- 68 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkts kopsakarā ar Hartas 50. pantu un 52. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā dalībvalsts, kas iesniegusi deklarāciju atbilstoši Šengenas konvencijas 55. panta 1. punktam, tiesu sniegtā minētās deklarācijas interpretācija, saskaņā ar kuru šai dalībvalstij nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, ciktāl tās attiecas uz noziedzīgu nodarījumu, kas izpaužas kā noziedzīgas organizācijas izveide, ja noziedzīgā organizācija, kurā pie atbildības sauktā persona ir piedalījusies, ir izdarījusi vienīgi noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu.

- 69 Ja dalībvalsts ar atbilstoši Šengenas konvencijas 55. panta 1. punktā paredzēto deklarāciju vēlas izmantot iespēju izdarīt izņēmumu no Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā *ne bis in idem* principa, norādot, ka attiecībā uz noteiktiem noziedzīgiem nodarījumiem tai nav saistošs Šengenas konvencijas 54. pants, šāda deklarācija var atbilst Hartas 50. pantam un 52. panta 1. punktam, ciktāl ir izpildītas Šengenas konvencijā šajā ziņā paredzētās prasības, kuras – kā izriet no atbildes uz pirmo jautājumu – nodrošina šādas iespējas saderību ar Hartas 50. pantu.
- 70 Tādējādi vispirms jānorāda, ka papildus jautājumam par pamatlietā aplūkoto noziedzīgo nodarījumu tvērumu, ir jāizpilda šī sprieduma 63. punktā minētās prasības. Šajā ziņā Vācijas Federatīvā Republika, ratificējot Šengenas konvenciju, iesniedza deklarāciju, kas publicēta *Bundesgesetzblatt (Vācijas Federatīvās Republikas Oficiālais Vēstnesis)*, atbilstoši Šengenas konvencijas 55. panta 2. punktam norādādama, ka tai nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, it īpaši, ja nodarījums, uz kuru attiecas ārvalsts spriedums, ir paredzēts Kriminālkodeksa 129. pantā.
- 71 Tāpēc šķiet, ka ir pieņemti skaidri un precīzi noteikumi, lai indivīdi varētu paredzēt, ka par nodarījumiem, kas saistīti ar noziedzīgas organizācijas izveidošanu, tie var no jauna tikt saukti pie atbildības, pat ja attiecībā uz tiem jau ir taisīts ārvalsts spriedums, bet par to ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.
- 72 Šajā ziņā jāprecizē, ka šādu noteikumu esamību nevar apstrīdēt, pamatojoties uz to – kā it īpaši norāda Austrijas Republika rakstveida apsvērumos –, ka tie prasa izpēti, kam nepieciešamas zināmas juridiskas zināšanās.
- 73 Kā Tiesa jau ir nospriedusi, ar apstākli vien, ka, pirmkārt, attiecīgajai personai ir jāņem vērā ne tikai attiecīgo tiesību normas formulējums, bet arī valsts tiesu sniegtā minēto tiesību normu interpretācija, un, otrkārt, ka šī persona ir spiesta izmantot profesionālus padomus, lai novērtētu, kādas sekas attiecīgais akts varētu radīt, nevar apšaubīt noteikumu, kas attiecas uz izņēmumu no *ne bis in idem* principa, skaidrību un precizitāti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 5. maijs, BV, C-570/20, EU:C:2022:348, 39. un 43. punkts).
- 74 Ņemot vērā šos sākotnējos skaidrojumus, ir jāuzsver, ka kriminālvajāšanas – kas veikta, izdarot izņēmumu no šī principa saskaņā ar dalībvalsts deklarāciju, ar kuru īstenota Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā iespēja, – mērķis atbilstoši šai tiesību normai var būt vienīgi apkarot drošības vai citu tikpat būtisku šīs dalībvalsts interešu apdraudējumu. Tāpēc valsts tiesām ir jāpārbauda, vai deklarāciju, ko attiecīgā dalībvalsts iesniegusi saskaņā ar Šengenas konvencijas 55. panta 1. punktu, var interpretēt tādējādi, ka kriminālvajāšana, kas uzsākta, pamatojoties uz šo deklarāciju, atbilst minētās tiesību normas prasībām.
- 75 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais izņēmums attiecas uz tādiem noziedzīgiem nodarījumiem kā spiegošana, nodevība vai smagi pārkāpumi pret valsts iestāžu darbību, kuri pēc to rakstura ir saistīti ar drošību vai citām tikpat būtiskām dalībvalsts interesēm.
- 76 Tomēr no tā neizriet, ka šī izņēmuma piemērošanas joma attiecas tikai uz šādiem pārkāpumiem. Nevar izslēgt, ka kriminālvajāšana par noziedzīgiem nodarījumiem, kurus veidojošie elementi neietver tieši valsts drošības vai citu tikpat būtisku dalībvalsts interešu apdraudējumu, arī var

ietilpt šajā izņēmumā, ja, ņemot vērā apstākļus, kādos minētie noziedzīgie nodarījumi izdarīti, var pamatoti pierādīt, ka kriminālvajāšanas par attiecīgajiem nodarījumiem mērķis ir apkarot valsts drošības vai citu tikpat būtisku dalībvalsts interešu apdraudējumu.

- 77 Otrkārt, ciktāl šis apdraudējums attiecas uz drošību vai citām tikpat būtiskām dalībvalsts interesēm, kriminālvajāšanai par noziedzīgu nodarījumu, kas minēts deklarācijā, ar ko īsteno Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto iespēju, ir jāattiecas – kā izriet no šī sprieduma 55., 56., 61. un 62. panta – uz to pašu nodarījumu, kas īpaši smagi skar pašu attiecīgo dalībvalsti.
- 78 Tomēr ne visas noziedzīgās organizācijas kā tādas noteikti apdraud drošību vai citas tikpat būtiskas attiecīgās dalībvalsts intereses. Tādējādi par noziedzīgu nodarījumu, kas izpaužas kā noziedzīgas organizācijas izveide, kriminālvajāšanu saskaņā ar Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto izņēmumu no *ne bis in idem* principa var sākt tikai attiecībā uz tādām organizācijām, kuru rīcība, ņemot vērā to raksturojošos elementus, var tikt uzskatīta par minēto apdraudējumu veidojošu rīcību.
- 79 Šajā kontekstā iesniedzējtiesas jautājumi attiecas uz to, kāda nozīme piešķirama apstāklim, ka noziedzīgā organizācija ir izdarījusi tikai noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu un tai nav neviena politiska, ideoloģiska, reliģiska vai filozofiska mērķa, kā arī tā necenšas, izmantojot negodīgus līdzekļus, ietekmēt politiku, plašsaziņas līdzekļus, valsts pārvaldi, tiesu vai ekonomiku.
- 80 Šajā ziņā vispirms jānorāda – katrā ziņā ar iepriekšējā punktā minētajiem elementiem, kas attiecas uz izvirzītajiem mērķiem vai iecerēto ietekmi, nepietiek, lai atzītu, ka noziedzīgā organizācija noteikti apdraud drošību vai citas tikpat būtiskas attiecīgās dalībvalsts intereses, ja vien netiek ņemts vērā ar šīm darbībām attiecīgajai dalībvalstij radītais kaitējuma smagums.
- 81 Turklāt nevar izslēgt, ka noteiktos apstākļos noziedzīga organizācija, kura ir izdarījusi vienīgi noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu, var apdraudēt drošību vai citas tikpat būtiskas dalībvalsts intereses. Šajā ziņā, lai šīs noziedzīgās organizācijas darbības varētu uzskatīt par šādu apdraudējumu, šiem noziedzīgajiem nodarījumiem – lai kāds arī būtu minētās organizācijas faktiskais nodoms un, neraugoties uz sabiedriskās kārtības apdraudējumu, kas raksturīgs jebkuram noziedzīgam nodarījumam, ir jābūt ietekmei uz pašu dalībvalsti.
- 82 Saskaņā ar Tiesas rīcībā esošo informāciju, nešķiet, ka – lai kāds arī būtu cietušo personu īpašuma apdraudējuma apjoms – pamatlietā aplūkotās noziedzīgās organizācijas darbības būtu radījušas kaitējumu pašai Vācijas Federatīvajai Republikai, tādējādi neizskatās, ka minētās noziedzīgās organizācijas darbības ietilpst noziedzīgos norādījumos pret valsts drošību vai citām tikpat būtiskām interesēm, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 83 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Šengenas konvencijas 55. panta 1. punkta b) apakšpunkts kopsakarā ar Hartas 50. pantu un 52. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā dalībvalsts, kas iesniegusi deklarāciju atbilstoši Šengenas konvencijas 55. panta 1. punktam, tiesu sniegtā minētās deklarācijas interpretācija, saskaņā ar kuru šai dalībvalstij nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, ciktāl tās attiecas uz noziedzīgu nodarījumu, kas izpaužas kā noziedzīgas organizācijas izveide, ja noziedzīgā organizācija, kurā ir piedalījusies persona, kas tiek saukta pie atbildības, ir izdarījusi vienīgi noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu, ciktāl šādas kriminālvajāšanas mērķis – kā izriet no šīs organizācijas darbībām – ir sodīt par drošības vai citu tikpat būtisku minētās dalībvalsts interešu apdraudējumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 84 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Pirmā jautājuma izvērtēšanā nav atklājies neviens apstāklis, kurš varētu ietekmēt Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, kura parakstīta Šengēnā 1990. gada 19. jūnijā un stājusies spēkā 1995. gada 26. martā, 55. panta 1. punkta b) apakšpunkta spēkā esamību, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantu.
- 2) Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, 55. panta 1. punkta b) apakšpunkts kopsakarā ar Savienības Pamattiesību hartas 50. pantu un 52. panta 1. punktu

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tiem nav pretrunā dalībvalsts, kas iesniegusi deklarāciju atbilstoši Šengenas konvencijas 55. panta 1. punktam, tiesu sniegtā minētās deklarācijas interpretācija, saskaņā ar kuru šai dalībvalstij nav saistošas Šengenas konvencijas 54. panta normas, ciktāl tās attiecas uz noziedzīgu nodarījumu, kas izpaužas kā noziedzīgas organizācijas izveide, ja noziedzīgā organizācija, kurā ir piedalījusies persona, kas tiek saukta pie atbildības, ir izdarījusi vienīgi noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu, ciktāl šādas kriminālvajāšanas mērķis – kā izriet no šīs organizācijas darbībām – ir sodīt par drošības vai citu tikpat būtisku minētās dalībvalsts interešu apdraudējumu.

[Paraksti]